

Linh mục Vinhson Trần Minh Thực
Đại Chủng viện Huế,
30 Kim Long, phường Kim Long,
Thành phố Huế

Kính đê: Đức Tổng Giám mục **Giu-se VŨ VĂN THIÊN**
Tòa Tổng Giám mục Hà Nội,
40, Nhà Chung, Hoàn Kiếm, Hà Nội.

Réf: Tuyên phúc và tuyên thánh Đức cha François Pallu, Đại diện Tông tòa Đàng Ngoài, Đại diện Tông tòa Phúc Kiến (Prot.N. 3542).

Kính trình Đức Cha,

Con là Vinhson Trần Minh Thực, linh mục Xuân Bích thuộc Giáo phận Phát Diệm, được Hội đồng Giám mục Việt Nam (HĐGMVN) bổ nhiệm làm Cáo thỉnh viên án tuyên phúc và tuyên thánh Đức cha François Pallu, xin trình lên Đức Cha thỉnh nguyện dưới đây.

Ngày 6 tháng 10 năm 2009, Đức Hồng y khả kính Phê-rô Nguyễn Văn Nhơn, khi đó là Giám mục Đà Lạt và là Chủ tịch HĐGMVN, cùng với Cha Bê Trê-nê Tổng Quyền Hội Thừa Sai Paris lúc đó là Cha Jean-Baptiste Etcharren, đã trình lên Đức Thánh Cha Bê-nê-đíc-tô XVI “Thỉnh nguyện thư xin phong chân phước và hiển thánh cho Đức cha François Pallu và Đức cha Lambert de la Motte”. Thỉnh nguyện thư đó nêu bật mối liên kết lịch sử đã gắn bó Hội Thánh Việt Nam với Hội Thừa Sai Paris, vì thế ước nguyện của thỉnh nguyện thư diễn tả đạo hiếu vốn đã ăn sâu vào truyền thống ngàn đời của dân tộc Việt Nam, đồng thời thỉnh nguyện thư đó cũng nhấn mạnh đến những điểm son trong khoa truyền giáo trên cả bình diện lý thuyết và thực hành trong đời sống và sứ vụ của Đức cha François Pallu và Đức cha Pierre Lambert de la Motte. HĐGMVN vẫn luôn mong muốn thực hiện ước muốn đã được trình bày trong thỉnh nguyện thư nêu trên theo đúng những hướng dẫn của Tòa Thánh. Vì thế, khi được biết Bộ Phong Thánh, trong bức thư ngày 15 tháng 9 năm 2021 (Prot. N. 3542-1/20), đã chấp thuận cho cuộc điều tra cấp giáo phận về “về đời sống và các nhân đức, cũng như về danh tiếng thánh thiện và về các dấu lạ của Tôi Tớ Thiên Chúa François Pallu” được phép tiến hành trong Tổng Giáo phận Hà Nội, Đức Tổng Giám mục Giu-se Nguyễn Năng, Chủ tịch HĐGMVN khóa 2022-2025, đã bổ nhiệm con làm Cáo thỉnh viên của vụ án tuyên phúc và tuyên thánh Đức cha François Pallu trong giai đoạn tiến hành vụ án ở cấp giáo phận.

Theo phận vụ được ủy thác, con xin được lần lượt trình bày một số chi tiết liên quan đến những lý do chậm trễ của vụ án và danh tiếng thánh thiện của Đức cha François Pallu.

Đức cha François Pallu đã qua đời vào ngày 29 tháng 10 năm 1684 tại nhà thờ Mục Dương, lúc đó thuộc Vùng Đại diện Tông tòa Phúc Kiến. Tuy nhiên, vì nhiều lý do khác nhau, những thủ tục nhằm việc tuyên phúc và tuyên thánh cho ngài được khởi sự khá muộn.

Trước hết, do bối cảnh lịch sử của những cuộc bách hại đạo, trong giai đoạn ban đầu của công cuộc loan báo Tin Mừng ở vùng Viễn Đông, cả Hội Thừa sai Paris và các Hội Thánh tại Viễn Đông thường chú tâm nhiều hơn tới các chứng nhân đức tin đã đổ máu để làm chứng cho Tin Mừng. Trong truyền thống của mình, Hội Thừa sai Paris chưa từng làm hồ sơ tuyên phúc và tuyên thánh cho các thành viên của Hội không phải là các chứng nhân chịu tử đạo. Chính vì thế, những hồ sơ tuyên phúc và tuyên thánh đầu tiên của Hội Thánh tại Viễn Đông đều là những hồ sơ của các vị tử đạo. Trong hướng quan tâm như thế, chứng tá đời sống thánh thiện của Đức cha François Pallu, dù đã được biết tới ngay từ khi ngài còn sống, đã không được đưa vào hồ sơ trong giai đoạn đầu tiên là điều dễ hiểu. Hơn thế nữa, người kế vị của Đức cha François Pallu trong vai trò Đại diện Tông tòa Phúc Kiến, Đức cha Charles Maigrot, vốn cũng là thành viên của Hội Thừa sai Paris và cũng là người rất khâm phục các đức tính nhân bản và đời sống thánh thiện của Đức cha François Pallu, có lẽ đã phải dồn sức vào nhiều công việc khác, như tổ chức Vùng Đại diện Tông tòa còn non trẻ cùng với cuộc tranh luận về nghi lễ Trung Hoa, nên có thể đã không để tâm đến việc khởi sự làm hồ sơ vụ án. Sau đó, những vị Giám mục kế vị Đức cha François Pallu ở cả Trung Hoa và Việt Nam đều trải qua những năm dài chịu những cơn bách hại khốc liệt chưa từng có. Có lẽ vì thế mà không ai trong giai đoạn này nghĩ đến việc làm hồ sơ tuyên phúc và tuyên thánh cho Đức cha François Pallu.

Ở Việt Nam, từ vài chục năm nay, do hoàn cảnh xã hội và việc tiếp cận các nguồn tư liệu cổ đã tương đối dễ dàng hơn, một số nhóm khác nhau đã bắt đầu những dự án nghiên cứu nhằm đào sâu những điểm nổi bật trong giai đoạn khởi đầu công cuộc loan báo Tin Mừng tại vùng Viễn Đông nói chung và tại Việt Nam nói riêng. Nhờ thế, tinh thần truyền giáo và đời sống thánh thiện của hai Đức cha François Pallu và Lambert de la Motte được nhiều người biết tới hơn. HĐGMVN nhận thấy đời sống của hai vị mục tử, vốn là những Đại diện Tông tòa đầu tiên tại Việt Nam, chính là những gương sáng về đời sống thánh thiện, đồng thời cũng là những tông đồ mẫu mực trong việc đem ánh sáng Tin Mừng đến cho muôn dân. Hơn lúc nào hết, những gương mặt đặc biệt này vừa có thể giúp khơi dậy nhiệt huyết truyền giáo từng một thời làm nên sức sống năng động của Hội Thánh tại châu Âu, vừa thúc đẩy Hội Thánh tại châu Á, đặc biệt là tại Việt Nam, tái khám phá lịch sử phong phú vốn làm nên cội nguồn của những hoa trái đức tin hiện tại. Do vậy, không chỉ là cầu nối của hai nền văn hóa Đông - Tây trong quá khứ, tấm gương của Đức cha François Pallu và Đức cha Lambert de la Motte có thể trở thành động lực tạo nên một sức sống mới cho đời sống Hội Thánh. Đặc biệt tại Việt Nam, nơi mới chỉ có khoảng 7% dân số là công giáo¹, đời sống của hai vị mục tử đặc biệt này có thể khích lệ mọi thành phần dân Chúa sống Tin Mừng một cách can đảm hơn, mạnh mẽ hơn, triệt để hơn, nhằm mở ra một mùa xuân mới về truyền giáo tại vùng đất vốn rất thân thiết với hai vị Đại diện Tông tòa đầu tiên.

Về việc sống các nhân đức Kitô giáo một cách anh hùng, tức là đời sống thánh thiện của Đức cha François Pallu, con xin trình bày ở đây một số điểm nổi bật.

¹ X. HĐGMVN, *Giáo hội Công giáo Việt Nam, niên giám năm 2016*, (Hà Nội 2016), 193.

Trước hết, ngay từ khi còn trẻ, chàng thanh niên François Pallu đã sống đời Ki-tô hữu tốt lành, với những đức tính nổi bật như cần trọng, chín chắn, đúng mực, một nếp sống mang dấu ấn rõ nét của một tâm hồn “khao khát sự thiện hảo”². Những đức tính đó tiếp tục được vun trồng và triển nở khi François Pallu trở thành linh mục. Đời sống thiêng liêng của ngài trong giai đoạn này tiến triển rõ nét ở một số điểm nổi bật là chuyên cần cầu nguyện và yêu thích sống khiêm nhường, cùng với lòng sùng kính đặc biệt dành cho Đức Trinh Nữ Maria³. Những nhân đức này luôn được trau dồi một cách bền bỉ trong suốt cuộc đời Cha François Pallu. Đời sống như thế khiến ngài luôn cởi mở trước Thiên Chúa và ý muốn của Thiên Chúa trong mọi biến cố cuộc đời. Chính trong khung cảnh của một lối sống đạo đức như thế mà khi được Cha Jean Bagot mời gọi hiến mình cho công cuộc rao giảng Tin Mừng tại vùng Viễn Đông theo dự án của Cha Alexandre de Rhodes, Cha François Pallu đã quảng đại đáp lại lời mời gọi này và hoàn toàn đặt mình dưới sự hướng dẫn của Cha Jean Bagot⁴.

Việc dấn thân mạnh mẽ và quyết liệt nhưng cũng đầy lòng khiêm tốn của Cha François Pallu vào chương trình loan báo Tin Mừng cho vùng Viễn Đông cũng đồng thời giúp hé lộ lối sống với một số nhân đức Ki-tô giáo nổi bật đến mức anh hùng nơi ngài.

Rất nhiều biến cố trong cuộc đời Cha François Pallu cho thấy ngài hoàn toàn đặt bản thân và mọi chương trình của mình trong bàn tay quan phòng của Thiên Chúa. Có thể nhắc tới ở đây hai biến cố cụ thể. Biến cố thứ nhất diễn ra liền sau khi Cha François Pallu được tấn phong Giám mục. Vào một ngày thứ Năm, khoảng 10 giờ 30 sáng, Đức cha Pallu đang dâng Thánh lễ tại nhà thờ Saint-Florentins, một trận cuồng phong nổi lên, sét đánh vào ba bốn chỗ trong nhà thờ với mức độ dữ dội chưa từng thấy. Một người đàn ông ở ngay sau lưng Đức cha bị sét đánh chết tại chỗ. Lửa cháy xung quanh ngài. Trong hoàn cảnh khủng khiếp như thế, chính Đức cha thuật lại phản ứng của mình như sau: “*Vì muốn an ủi các bạn, tôi không thể không nói rằng vào lúc đó, tôi thấy lòng mình càng thêm mạnh mẽ đến mức có thể nói rằng lòng tôi không hề sợ hãi, cho dù bản tính tôi khá rụt rè; tôi đưa hai tay ra trước mắt một chút và cúi xuống trên cuốn sách để tránh ngọn lửa, và ngay sau đó tôi hoàn tất Thánh lễ cách thư thả. Vào lúc đó, tôi tin rằng ma quỷ tìm cách hãm dọa tôi nhưng hẳn nó phải nhanh chóng xấu hổ vì điều đó*”⁵. Biến cố thứ hai liên quan tới việc chế tạo con tàu Saint-Louis nhằm đưa các nhà truyền giáo sang vùng Viễn Đông. Con tàu bị bão đánh vỡ vào ngày 19-12-1660 khi chưa kịp khởi hành. Phản ứng của Đức cha Pallu được ghi nhận như sau: “*Trong khi Đức cha Hê-li-ô-pô-lít (vốn là người cư xử như một vị thánh trong tình huống bất ngờ này, vì chưa bao giờ ngài tỏ ra thanh thản hơn lúc đó, và ta như nhận thấy rõ nét nơi gương mặt ngài một tâm hồn đã*

² Baudiment, L., *François Pallu (1626-1684)*. Đáng sáng lập chính Hội Thừa sai hải ngoại Paris, (Hà Nội 2022), 30.

³ X. Baudiment, L., *sđđ*, 40-41.

⁴ X. Baudiment, L., *sđđ*, 43-44.

⁵ Launay, A. (éd.), *Lettres de Monseigneur Pallu écrites de 1654 à 1684*, (Paris 2008), 719-720; x. Baudiment, L., *sđđ*, 80.

đầy Thiên Chúa và chỉ để duy nhất Thiên Chúa chiếm hữu), vẫn đang làm việc nhằm chuẩn bị cuộc lên đường của chúng tôi vào mùa tới...”⁶.

Chính lòng tin thác trọn vẹn này đã giúp cho Đức cha François Pallu luôn tìm kiếm ý Chúa nơi Bề trên và hoàn toàn vâng phục Bề trên. Vào tháng 11-1659, Đức cha François Pallu đã nhận được văn thư của Bộ Truyền Giáo với nhiều văn bản khác nhau, trong đó có bản *Huấn Thi* với những hướng dẫn cụ thể liên quan đến ba nội dung chính gồm (1) những lưu ý việc tuyển chọn các thừa sai, (2) những căn dặn về lộ trình đi Viễn Đông, (3) những chỉ dẫn về việc đào tạo hàng giáo sĩ địa phương⁷. Toàn bộ phần còn lại trong cuộc đời Đức cha François Pallu là những nỗ lực nhằm tận tụy thi hành những điều được ghi chép trong *Huấn Thi*, với biết bao khó nhọc và nguy hiểm ngoài sức tưởng tượng trong giai đoạn lịch sử thời đó: Ba lần đi từ châu Âu sang Viễn Đông; hai lần đi từ Viễn Đông sang châu Âu, trong đó có một lần bị áp giải về châu Âu qua ngã Mê-hi-cô. Thiết tưởng cũng cần phải nhắc tới ở đây một bản văn đặc biệt, với tên gọi *Monita ad Missionarios*, được biên soạn tại Ayuthia cùng với Đức cha Lambert de la Motte và một số thừa sai khác. Tài liệu này, được ấn hành tại Rô-ma năm 1669, là một minh họa rõ nét về đức vâng phục đầy tính năng động của Đức cha Pallu và các đồng sự đối với những hướng dẫn của Tòa Thánh.

Vượt lên tất cả những nhân đức nêu trên chính là tình yêu trọn vẹn dành cho Thiên Chúa và cho các linh hồn. Buông mình theo sự hướng dẫn của Thiên Chúa, đó là lời Đức cha François Pallu từng ngỡ với một người thân thiết⁸, cũng là nguyên tắc hướng dẫn toàn bộ đời sống của ngài. Ở một chỗ khác, chính lời của Đức cha Pallu cho thấy nơi ngài, tình yêu này được nối kết đặc biệt với lòng nhiệt thành muốn đem Tin Mừng đến cho những miền đất xa xôi: “*Thiên Chúa đã ban cho chúng tôi ơn được từ bỏ tất cả vì tình yêu Người và phá bỏ những gấn bó thánh thiện nhất vì lợi ích của Tin Mừng*”⁹. Đức ái trọn hảo nơi Đức cha François Pallu chính là lòng yêu mến Thiên Chúa đã trở thành hơi thở trong cuộc đời ngài khiến ngài dành trọn vẹn con tim, khối óc, sức lực để công cuộc loan báo Tin Mừng cho vùng Viễn Đông đạt kết quả tốt nhất. Vài ngày sau khi Đức cha François Pallu từ trần, Đức cha Charles Maigrot, người kế vị Đức cha François Pallu làm Đại diện Tông tòa Phúc Kiến, cũng là người chứng kiến cái chết của Đức cha François Pallu tại nhà thờ Mục Dương, đã nhận xét: “*Tôi thấy mình được an ủi vì việc ngài đã kết thúc đời mình bằng một hành động anh hùng, khiến ngài vượt qua hàng ngàn khó khăn vốn hẳn phải chặn đứng một tâm hồn kém gan dạ hơn ngài. Hành động ấy đã vạch ra cho chúng tôi một con đường*”¹⁰. Quả thật con đường mà Đức cha François Pallu đã góp phần vạch ra chính là một trong những nền tảng quan trọng giúp hình thành rất nhiều giáo phận ở khắp các vùng đất khác nhau tại Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc, Việt Nam, và Thái Lan ngày nay.

⁶ Baudiment, L., *sđđ*, 128. Hêliôpôlit là tên hiệu tòa của Đức cha François Pallu.

⁷ X. Baudiment, L., *sđđ*, 98-101.

⁸ X. Baudiment, L. (éd.), *Un mémoire anonyme sur François Pallu*, (Tours 1934), 33-34.

⁹ Baudiment, L., *François Pallu (1626-1684)*, 523.

¹⁰ Baudiment, L., *François Pallu (1626-1684)*, 539.

Thiết tưởng cần trích lại ở đây đoạn văn kể lại một biến cố được coi là một phép lạ nhờ sự can thiệp của Đức cha François Pallu ngay khi còn sống. Sự việc diễn ra vào tháng 10-1675, khi ngài bị giải đi Tây Ban Nha qua ngã Mê-hi-cô: “*Cha Vachet thuật lại trong bản Những ghi nhớ của mình (A. M.-E., vol. 110, p. 236) rằng con tàu chở Đức cha Pallu đã phải dừng lại trong 45 ngày vì trời lặng gió, và nước uống bị thiếu hụt. Lúc đó ‘toàn bộ thủy thủ đoàn, vốn xác tín vào sự thánh thiện trong đời sống của Đức Giám mục Hê-li-ô-pô-lít, đã đến trình bày nguy hiểm họ sắp gặp. Vị Giám chức đáng ngưỡng mộ này đã chạy đến với Thiên Chúa, và nếu phải tin vào lời của hơn 100 nhân chứng về điều này, ngài đã biến nước mặn thành nước ngọt đủ dùng cho đến khi kết thúc chuyến đi’.* Từ câu chuyện này, ít nhất cần nhớ rằng, đối với Cha Vachet, Đức cha Pallu là một “*vị thánh làm phép lạ*”. Theo chứng từ của Cha Guigne, thừa sai ở Pondichéry, vào năm 1705, những người Anh và người Hà Lan ở Ấn Độ quy cho vị Đại diện Tông tòa này một sự kiện khác cùng bản chất, ‘*các thủy thủ xem việc này là phép lạ cũng phi thường như cho người chết sống lại*’ (A. M.-E., vol. 137, p. 31)”¹¹.

Với những yếu tố được trình bày trên đây, chúng con mạnh dạn kính xin Đức cha cho phép khởi đầu cuộc điều tra cấp giáo phận với án tuyên phúc và tuyên thánh cho Đức cha François Pallu để tấm gương thánh thiện và tinh thần truyền giáo của ngài lại khơi dậy một mùa xuân mới cho Hội Thánh tại Việt Nam và tại châu Á.

Huế, 27-3-2023

Cáo thỉnh viên
Vinhson Trần Minh Thực, PSS
Đại chủng viện Huế,
30 Kim Long, Huế

TP. HCM, 29-3-2023

Đại diện Thỉnh nguyện viên
Giuse Nguyễn Năng
Tổng Giám mục Sài Gòn - TP. HCM
Chủ tịch HĐGMVN
180 Nguyễn Đình Chiểu, Q. 3,
TP. HCM

¹¹ Baudiment, L., *François Pallu (1626-1684)*, 420.